

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí
a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů
na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

k návrhu

„Aktualizace Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem“

Předkladatel koncepce: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Na Františku 32
110 15 Praha 1

Zpracovatelé posouzení: RNDr. Tomáš Bajer, CSc., ECO-ENVI-CONSULT
*(držitel osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentace
a posudku dle zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní
prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění
pozdějších předpisů, č. osvědčení 2719/4343/OEP/92/93, autorizace
prodloužena rozhodnutím č. j.: 52153/ENV/15)*

Ing. Josef Tomášek, CSc., SOM s. r. o.
*(držitel osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentace
a posudku dle zákona č.100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní
prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění
pozdějších předpisů, č. osvědčení 69/14/OPV/93, autorizace
prodloužena rozhodnutím č. j.: 37351/ENV/16)*

RNDr. Milan Macháček, EKOEX JIHLAVA
*(držitel osvědčení odborné způsobilosti ke zpracování dokumentace
a posudku dle zákona č.100/2001Sb., o posuzování vlivů na životní
prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění
pozdějších předpisů, č. osvědčení 6333/246/OPV/93, autorizace
prodloužena rozhodnutím č. j.: 90668/ENV/15 a autorizovaná osoba*

k provádění posouzení podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí o autorizaci č. j.: 2396/630/06, autorizace prodloužena rozhodnutím MŽP č. j.: 2882/ENV/17)

Ing. Jana Bajarová

Ing. Martin Šára

Ing. Ivana Lundáková

Stručný popis koncepce:

Koncepce nakládání s radioaktivními odpady (dále také „RAO“) a vyhořelým jaderným palivem (dále také „VJP“) v ČR (dále též „Koncepce“) je výchozím dokumentem, který v dané oblasti formuluje zásady, postupy a cíle státu na období přibližně do roku 2030 s výhledem na další období.

Cílem Koncepce je:

- stanovovat a upřesňovat strategicky opodstatněné, vědecky, technologicky, ekologicky, finančně a společensky přijatelné zásady a cíle pro nakládání s RAO a VJP v ČR;
- udržovat systémový rámec pro rozhodování orgánů a organizací odpovědných za nakládání s RAO a VJP v ČR;
- srozumitelným způsobem sdělovat informace o dlouhodobém řešení způsobu nakládání s RAO a VJP všem dotčeným subjektům i širší veřejnosti;
- vytvářet rámec pro hodnocení pokroku v oblasti nakládání s RAO a VJP a pro zpracování příslušných zpráv v rámci Společné úmluvy o bezpečnosti při nakládání s vyhořelým palivem a o bezpečnosti při nakládání s radioaktivním odpadem a v rámci směrnice Rady 2011/70/Euratom, kterou se stanoví rámec Společenství pro odpovědné a bezpečné nakládání s vyhořelým palivem a radioaktivním odpadem.

Aktualizace Koncepce nakládání s RAO a VJP (dále také jen „aktualizace Koncepce“) vychází z analýzy současné situace v oblasti nakládání s nízkou a středněaktivními odpady, ze stavu přípravy hlubinného uložení pro RAO a VJP, legislativních změn, programových dokumentů vlády a z mezinárodních zkušeností a trendů. Dalšími důvody pro provedení aktualizace Koncepce je příprava nového jaderného zdroje v ČR, legislativní vývoj v Evropské unii (dále jen „EU“) atd.

Aktualizace Koncepce je podložena hodnocením dosavadního stavu plnění Koncepce schválené vládou v roce 2002 a odborným odhadem budoucích trendů při mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření. Při přípravě aktualizace Koncepce se vycházelo také ze zkušeností a přijatých postupů s nakládáním s RAO a VJP v jiných zemích se zvláštním zřetelem k zemím EU a z mezinárodních doporučení. V aktualizaci Koncepce jsou zohledněna ustanovení Politiky územního rozvoje ČR ve znění Aktualizace č. 1 a Aktualizace Státní energetické koncepce České republiky. Východiskem pro aktualizaci Koncepce jsou i požadavky vyplývající ze Směrnice Rady

2011/70/Euratom. Předpokládá se, že po roce 2025 bude Koncepce opětovně vyhodnocena a její dílčí cíle a záměry adekvátně aktualizovány.

Posuzovaná aktualizace Koncepce se zabývá stávajícím a budoucím způsobem nakládání s RAO do přípovrchových úložišť a dále také přípravou hlubinného úložiště (dále též „HÚ“) pro uložení VJP a RAO trvale neuložitelnými do přípovrchových úložišť. Aktualizace Koncepce se tedy v rámci své časové platnosti zabývá také výběrem vhodné lokality (včetně lokality záložní) pro HÚ, resp. vhodným horninovým masivem pro jeho umístění. Aktualizace Koncepce nemá za cíl řešit konkrétní umístění povrchového a podzemního areálu HÚ. To bude řešeno až pro konkrétní (finální a záložní) lokality.

Průběh posuzování:

Oznámení aktualizace Koncepce zpracované dle přílohy č. 7 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) bylo příslušnému úřadu, Ministerstvu životního prostředí (dále jen „MŽP“), předloženo dne 22. 10. 2015. Po kontrole náležitostí bylo rozesláno k vyjádření dotčeným správním úřadům a dotčeným územním samosprávným celkům a dále zveřejněno v Informačním systému SEA. Jako vstřícný krok k navázání úzké spolupráce, avšak nad rámec zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a stejně tak nad rámec Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/42/EC, o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí (dále jen „Směrnice SEA“), bylo oznámení aktualizace Koncepce elektronickou formou rozesláno všem okolním státům, a to s možností uplatnění vyjádření ke stanovení obsahu a rozsahu následného zpracování vyhodnocení SEA (tzv. scoping).

Zjišťovací řízení k předmětné aktualizaci Koncepce bylo zahájeno dne 2. 12. 2015 zveřejněním informace o oznámení aktualizace Koncepce a o tom, kdy a kde je možno do něj nahlížet (dále jen „informace“), na úřední desce posledního kraje. Informace byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA (na internetových stránkách http://portal.cenia.cz/eiasea/view/sea100_koncepce), pod kódem MZP237K. Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 15. 1. 2016 vydáním závěru zjišťovacího řízení (č. j.: 998/ENV/16).

Návrh aktualizace Koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále jen „vyhodnocení SEA“) a Posouzení vlivů aktualizace Koncepce na evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) a ptačí oblasti (dále jen „PO“) soustavy Natura 2000 (dále jen „naturové hodnocení“) byl ve finálním znění, upraveném a doplněném dle požadavků MŽP, předložen dne 26. 5. 2017. Po kontrole náležitostí byly výše zmíněné dokumenty rozeslány ke zveřejnění a vyjádření obdobným způsobem jako oznámení předmětné aktualizace Koncepce.

Ačkoliv přeshraniční vlivy aktualizace Koncepce na území okolních států nebyly autorizovanou osobou identifikovány, byl na základě požadavku vyplývajícího z článku 7 Směrnice SEA všem okolním státům dne 21. 6. 2017 elektronickou cestou poskytnut návrh aktualizace Koncepce s vyhodnocením SEA a naturovým hodnocením (dále také „SEA report“) a stručným shrnutím těchto materiálů, a to v českém jazyce a dále v německé a anglické verzi. Zároveň byly okolní státy požádány o vyjádření, zda si přejí uskutečnit mezistátní konzultace dle výše citovaného článku Směrnice SEA. MŽP na základě uvedené žádosti obdrželo vyjádření od všech okolních států, přičemž

o uspořádání mezistátních konzultací formou bilaterálního jednání požádalo pouze Rakousko. Slovensko, Polsko a Německo prostřednictvím svých vyjádření uplatnily k projednávané aktualizaci Koncepce a SEA reportu písemné připomínky. Oslovené státy rovněž zajistily v souladu se Směrnicí SEA zveřejnění zaslaných materiálů na svém území a tímto způsobem bylo zabezpečeno, aby se do mezistátního strategického posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „proces SEA“) mohla zapojit také dotčená veřejnost z okolních států.

Veřejné projednání návrhu aktualizace Koncepce včetně vyhodnocení SEA a naturového hodnocení se konalo v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí v budově Fakulty jaderné a fyzikálně inženýrské Českého vysokého učení technického dne 28. 6. 2017 od 15.00 hodin. Dne 26. 9. 2017 obdrželo MŽP od předkladatele koncepce zápis z veřejného projednání a později (23. 10. 2017) také vypořádání obdržených vyjádření, které je jedním z nezbytných podkladů pro vydání stanoviska SEA.

Mezistátní konzultace se zástupci Rakouska proběhly na půdě předkladatele aktualizace Koncepce, Ministerstva průmyslu a obchodu, dne 11. 9. 2017 od 9.30 hod. Za tímto účelem Rakousko v předstihu seznámilo českou stranu se svým expertním stanoviskem k projednávané aktualizaci Koncepce. V něm obsažená klíčová témata, otázky a doporučení k úpravě Koncepce byly poté hlavním předmětem konzultací. Zápis z mezistátních konzultací včetně písemného vypořádání rakouského stanoviska obdrželo MŽP od předkladatele aktualizace Koncepce dne 15. 9. 2017. Po korekturách textu byly dokumenty přeloženy do německého jazyka a dne 22. 9. 2017 zaslány rakouské straně k vyjádření. Konečnou podobu vypořádání zahraničních vyjádření, jako poslední podklad nutný pro vydání stanoviska, obdrželo MŽP dne 7. 11. 2017. Výsledky mezistátních konzultací byly společně s dalšími podklady, jako jsou výsledky veřejného projednání aktualizace Koncepce, obdržená vyjádření včetně vyjádření české i zahraniční veřejnosti a SEA report zohledněny ve stanovisku SEA dle článku 8 Směrnice SEA.

Stručný popis posuzování:

Vyhodnocení SEA bylo zpracováno v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí, v rozsahu přílohy č. 9 k tomuto zákonu, která stanoví náležitosti vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, a dle požadavků na jeho rozsah a obsah uvedených v závěru zjišťovacího řízení vydaného podle § 10d zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Předkládaná aktualizace Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem byla zpracována jednovariantně. Jako jediné vyhovující řešení pro Českou republiku bylo zvoleno ukládání RAO a VJP do hlubinného úložiště, a to bez jeho předchozího přepracování a opětovného využití. Vyhodnocení dopadů aktualizace Koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví se věnuje také pouze této jedné variantě – dle slov předkladatele aktualizace Koncepce jediné reálné a v současné době technicky proveditelné variantě. Ve vyhodnocení SEA je také krátce pojednáno o variantě nulové (dlouhodobé skladování ve skladech VJP) a alternativní variantě (přepracování VJP pro jeho další využití v rychlých reaktorech IV. generace a uložení pouze zbytků z tohoto procesu). Proces SEA aktualizace Koncepce probíhal formou ex-post, tj. až po vzniku samotné Koncepce.

Stav životního prostředí v dotčeném území aktualizace Koncepce byl charakterizován na základě dostupných údajů z přehledu Zprávy o stavu životního prostředí v ČR a z jednotlivých internetových a dalších zdrojů poskytujících aktuální údaje o jednotlivých složkách životního prostředí.

Problematika Koncepce byla rozdělena na:

- nakládání s nízkou a středněaktivními odpady,
- nakládání s RAO trvale neuložitelných do přípovrchových uložišť a
- nakládání s vyhořelým jaderným palivem.

Pro zjištění, zda a jakým způsobem může mít aktualizace Koncepce potenciální významné vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví bylo provedeno posouzení navržených cílů aktualizace Koncepce na vybrané složky životního prostředí, a to na:

- veřejné zdraví – neradiační vlivy na obyvatelstvo, včetně sociálně ekonomických vlivů,
- veřejné zdraví – radiační zátěž,
- hlukovou situaci a event. další fyzikální a biologické charakteristiky,
- povrchové a podzemní vody,
- půdu,
- horninové prostředí a přírodní zdroje,
- faunu, flóru a ekosystémy,
- krajinu a
- hmotný majetek a kulturní památky.

Pro hodnocení byla použita semikvantitativní stupnice významnosti zahrnující hodnoty (-2, -1, 0, +1, +2, ?), tedy od potenciálně významného negativního vlivu (-2) až po potenciálně významný pozitivní vliv (+2). V případě velmi obecného opatření, kdy nebylo možné stanovit hodnotu ovlivnění, byl uveden znak ?. Z hlediska rozsahu působení byly vlivy rozděleny na bodové, lokální a regionální. Dále byly vzaty v úvahu i vlivy krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé, trvalé, přechodné, synergické i kumulativní.

U cílů, jejichž naplňování bude znamenat činnosti v terénu, byla hodnocena jak přípravná fáze, tak i následná realizace. V případě cíle týkajícího se samotného výběru dvou vhodných kandidátních lokalit byly hodnoceny jednotlivé fáze průzkumu, neboť lze v důsledku prováděných činností očekávat potenciálně různé vlivy na jednotlivé složky životního prostředí.

V rámci navrhovaných cílů aktualizace Koncepce, jejichž hodnocením byly identifikovány potenciální negativní vlivy na sledované složky životního prostředí či veřejného zdraví, jsou v tomto stanovisku navržena opatření k vyloučení, omezení, případně kompenzaci identifikovaných možných negativních vlivů.

Jelikož některé příslušné orgány ochrany přírody nevyloučily významný vliv na integritu a ochranu lokalit soustavy NATURA 2000, bylo zpracováno i naturové hodnocení podle § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“).

Podkladem pro vydání tohoto stanoviska byly kromě návrhu aktualizace Koncepce, jehož inherentní součástí je vyhodnocení SEA, také vyjádření k němu podaná, výsledky veřejného projednání, výsledky mezistátních konzultací a vypořádání všech obdržených vyjádření.

Závěry posuzování:

Cílem předloženého vyhodnocení SEA bylo odhadnout, resp. kvantifikovat očekávané vlivy této aktualizace Koncepce na životní prostředí a na veřejné zdraví obyvatel a příp. také identifikovat a vyhodnotit její možné přeshraniční dopady.

Při vyhodnocování vlivů souvisejících s naplňováním jednotlivých koncepčních cílů byly identifikovány většinou nulové, případně mírně negativní vlivy na veřejné zdraví a složky životního prostředí. V kategorii vyhodnocení cílů pro komunikaci s veřejností jsou uvedeny i mírně pozitivní vlivy na veřejné zdraví, konkrétně mírně pozitivní psychologické vlivy v případě schválení legislativního návrhu, který posílí postavení obcí a vliv veřejnosti v procesu výběru finální lokality HÚ. Za pozitivní přínos koncepce lze považovat zejména ty cíle, které po jejich realizaci přispějí k zajištění bezpečného a trvalého nakládání s RAO a VJP.

Dle vyhodnocení SEA lze možné vlivy na životní prostředí očekávat především při zahájení průzkumných prací pro výběr HÚ, zejména však při podrobných průzkumných pracích, při výstavbě podzemní laboratoře ve finální lokalitě a dále při vlastní výstavbě HÚ. Naplňování cílů aktualizace Koncepce spočívajících v průzkumných pracích a samostatném budování HÚ vždy znamená zásahy do horninového prostředí a potenciální ovlivnění všech složek životního prostředí. Tyto vlivy však nelze na základě obecně pojaté aktualizace Koncepce bez konkrétní územní lokalizace z hlediska finální lokality HÚ a bez návrhu projektů k realizaci identifikovat ani kvantifikovat. Konkrétní vlivy budou posouzeny na projektové úrovni v rámci procesu posuzování vlivů záměrů na životní prostředí (dále také jen „proces EIA“).

Potenciální mírné negativní vlivy provádění aktualizace Koncepce na životní prostředí lze očekávat u cílů týkajících se nakládání s nízko a středněaktivními odpady, kde byly vyhodnoceny mírné negativní kumulativní vlivy v důsledku realizace rekonstrukce úložiště Richard a jeho následného provozu a realizace zařízení pro ukládání odpadů typu NORM (odpady obsahující přirozeně se vyskytující radioaktivní materiály). Naplnění těchto cílů může postihnout psychiku obyvatelstva, dále může přinést zhoršení kvality ovzduší, půdy a hlukové situace. Realizace zařízení NORM může navíc v závislosti na vybrané lokalitě negativně ovlivnit i povrchové a podzemní vody, horninové prostředí a přírodní zdroje, faunu, flóru a ekosystémy. Radiační vlivy na veřejné zdraví nejsou předpokládány.

Mírné negativní vlivy na složky životního prostředí a veřejné zdraví jsou dále spjaty i s realizací cílů pro nakládání s RAO a VJP nepřijatelnými do přípovrchových úložišť a pro přípravu HÚ. U fáze podrobného průzkumu 4 kandidátních lokalit pro HÚ se předpokládají negativní vlivy na veřejné zdraví, ovzduší, hlukovou situaci, horninové prostředí, ekosystémy a půdu, kdy nelze vyloučit zábory zemědělského půdního fondu nebo pozemků určených k plnění funkcí lesa. Jak již bylo zmíněno, mírné negativní vlivy, ne však radiační zátěž, na všechny složky životního prostředí a veřejné zdraví s sebou přinese i samotná výstavba HÚ a podzemní laboratoře ve finální lokalitě.

V samotném vyhodnocení SEA nebyly identifikovány žádné přeshraniční vlivy předmětné aktualizace Koncepce. Jediná kandidátní lokalita širšího výběru potenciálního HÚ nacházející se poblíž hranic, a to s Rakouskou republikou, je Chlum. Jedná se však o lokalitu, kde nebylo požádáno o průzkumné území a nepředpokládá se, že by tak bylo v budoucnu učiněno. Z tohoto důvodu se předložené vyhodnocení SEA předmětnou lokalitou nezabývá. Zpracovatel vyhodnocení SEA dále uvádí, že z hlediska umístění prověřovaných lokalit HÚ, skladů vyhořelého jaderného paliva a přípovrchových a povrchových úložišť RAO nelze reálně předpokládat, že související doprava do budoucího hlubinného úložiště bude mít přeshraniční vliv. Pokud však nebude z prověřovaných lokalit vybrána konečná a záložní varianta HÚ, bude nutné posoudit další záložní lokality, případně i lokalitu Chlum. Tato situace by se však promítla do nové aktualizace Koncepce.

Z hlediska potenciálního ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000 lze konstatovat, že výsledkem naturového hodnocení aktualizace Koncepce, které je součástí vyhodnocení SEA, bylo zjištění, že předložená aktualizace Koncepce nebude mít významný negativní vliv na EVL a PO, respektive na předměty jejich ochrany. Avšak v případě realizace několika vybraných cílů byly identifikovány možné mírné negativní vlivy na některé lokality soustavy Natura 2000. Jde především o cíle, které představují potenciální investiční rozvoj kolem HÚ ve fázích projekční přípravy, realizace a eventuálně provozu HÚ, přičemž období fáze realizace a provozu HÚ výrazně přesahuje navrhované období aktualizace Koncepce. Z výše uvedených důvodů se rovněž naturové hodnocení nezabývalo hodnocením záložního průzkumného území Chlum.

Na úrovni aktualizace Koncepce byla navržena vhodná opatření k eliminaci, minimalizaci a kompenzaci zjištěných potenciálních mírných negativních vlivů, přičemž další opatření mohou být navrhována postupně při zjištění dalších možných potenciálních negativních vlivů na dalších úrovních plánování nebo projektové přípravy. Navrhovaná opatření odpovídají podrobnosti posuzované aktualizace Koncepce.

Ačkoli zpracovatel vyhodnocení vlivů koncepce neidentifikoval žádné vlivy na území sousedních států, na žádost Rakouska proběhly s tímto státem v rámci procesu SEA bilaterální konzultace. Na jejich základě rakouská strana následně předložila seznam opatření, která doporučují zpracovat do aktualizované Koncepce. Tato opatření byla MŽP převzata a jsou součástí tohoto stanoviska. Nebyly zahrnuty pouze tři požadavky, a to (1) *doporučení, aby byla pro konečná úložiště Richard, Hostim, Bratrství a Dukovany předložena bezpečnostní dokumentace dokládající, že bude po dostatečně dlouhou dobu zajištěno zadržení a izolace RAO do biosféry*. Provozní bezpečnostní zpráva, která hodnotí normální provoz i mimořádné události (a bude vypracována i pro budoucí konečné HÚ), je předkládána Státnímu úřadu pro jadernou bezpečnost. Požadavku Rakouska však nelze vyhovět, jelikož tato zpráva není volně dostupná, neboť obsahuje i údaje typu „tajné“ (fyzická ochrana) dle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací a o bezpečnostní způsobilosti. (2) *Doporučení, aby byly pro konečné uložení RAO a VJP použity kontejnery s měděným opláštěním*, nebylo zahrnuto, protože předmětem aktualizace Koncepce není specifikace materiálu, ze kterého mají být kontejnery vyrobeny. (3) *Žádost, aby z možných způsobů budoucího nakládání s VJP byla vyřazena možnost regenerace a rozdělování/transmutace* nebyla zahrnuta, protože aktualizace Koncepce nepočítá s přepracováním VJP, ale pracuje s otevřeným palivovým cyklem energetických reaktorů, tj. uložení VJP do hlubinného úložiště bez přepracování.

MŽP se taktéž zabývalo písemnými připomínkami, které v rámci mezistátního procesu SEA obdrželo od Německa, Polska a Slovenska. Připomínky Polska a Slovenska byly do tohoto stanoviska zahrnuty. Stanovisko rovněž zohledňuje připomínky ze strany Německa, avšak kromě *doporučení, aby v případě společného uložení nízké, středně a vysoceradioaktivního odpadu nedošlo k ohrožení dosažitelné bezpečnosti vysoceradioaktivního odpadu*, jelikož o možnosti společného ukládání aktualizace Koncepce neuvažuje.

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný úřad podle § 21 písm. d) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí na základě návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, vyjádření k němu podaných, veřejného projednání a mezistátních konzultací vydává postupem podle § 10g tohoto zákona z hlediska přijatelnosti vlivů na životní prostředí:

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu

„Aktualizace Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem“

a stanoví podle § 10g odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí následující požadavky, kterými budou zároveň zajištěny minimální možné dopady realizace aktualizace Koncepce nakládání s radioaktivními odpady a vyhořelým jaderným palivem a životní prostředí a veřejné zdraví.

Část A.

1. Obecné požadavky z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví:

- 1) Zajistit, aby snaha o dodržení časového plánu pro celý proces výběru finální lokality HÚ nevedla ke snížení kvality a rozsahu geologických, geofyzikálních, hydrogeologických a geologických průzkumů.
- 2) Zajistit, aby celý proces výběru finální lokality pro HÚ probíhal ve fázi vyhledávacího geologického průzkumu, ve fázi průzkumu, ve fázi podrobného průzkumu hlubinnými vrty a výstavby podzemní laboratoře s minimálními dopady na horninové prostředí a přírodní zdroje ve shodě s poznatky získanými v předchozích fázích a s maximální technicky realizovatelnou ochranou složek životního prostředí.
- 3) Pro řešení plošného geologického průzkumu zajišťovat komplexní biologický průzkum v zájmovém území s cílem vyloučit nebo omezit místa průzkumu s potenciálně negativním ovlivněním biotopů a populací zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů nebo druhů celostátně ochranný významných.

- 4) Provést pro všechny uvažované lokality geologické, hydrogeologické, hydrologické, geochemické ad. průzkumy v takovém rozsahu a hloubce, která umožní dostatečnou charakterizaci potenciálních úložišť a výběr té nejvhodnější lokality. Zvláštní pozornost věnovat prokázání vhodnosti místa z hydrogeologického hlediska. Bezpečnostní a hydrogeologická kritéria pokládat za hlavní kritéria při výběru lokality pro konečné HÚ.
- 5) Pro fázi podrobného průzkumu hlubinnými vrty (u 4 lokalit v užším výběru) a pro výstavbu podzemní laboratoře pro vybranou lokalitu HÚ důsledně respektovat (a předem vyhodnotit a dále zdůvodnit) všechna vylučující kritéria z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví na povrchu (vyvolané stavby a investice, propojení podzemí s povrchem) včetně potenciálního ovlivnění lokalit soustavy Natura 2000 pro dotčená průzkumná území a obdobně i všechna vylučující kritéria a kritéria podmíněné přípustnosti pro činnosti v podzemí dle Technické zprávy 2/2015, Požadavky, indikátory vhodnosti a kritéria výběru lokalit pro umístění hlubinného úložiště, SÚRAO, 2015 (dále jen „TZ 2/2015“).
- 6) Pokud v časovém horizontu před zahájením podrobného průzkumu hlubinnými vrty (u 4 lokalit v užším výběru) a výstavby podzemní laboratoře pro vybranou konečnou lokalitu HÚ nebude předmětná činnost předmětem posuzování vlivů na životní prostředí, zpracovat odborný materiál o vlivech předmětné činnosti na životní prostředí a veřejné zdraví v rozsahu odpovídajícím obsahu dokumentace EIA s ohledem na skutečnost, že fáze podrobného průzkumu důlními díly a výstavba podzemní laboratoře pro vybranou lokalitu může znamenat významný zásah do životního prostředí a mít vliv na veřejné zdraví. Zohlednit výsledky tohoto materiálu v dalších fázích výběru finální lokality HÚ a informovat o nich dotčenou veřejnost.
- 7) Při výběru konečné a záložní lokality HÚ a následném umístění nových staveb včetně rozšiřování stávajících komunikací preferovat území mimo poddolovaná území, chráněná ložisková území, dobývací prostory, ložiska nerostných surovin, pozemky určené k plnění funkcí lesa a zemědělské půdy v kategorii I. a II. třídy ochrany.
- 8) V případě zásahu do chráněných ložiskových území, dobývacích prostor a ložisek nerostných surovin zpracovat podrobný inženýrsko-geologický průzkum. V poddolovaných územích zpracovat báňsko-historický posudek.
- 9) Ve vztahu ke všem prováděným průzkumům pro umístění finální lokality HÚ zajistit, aby nedocházelo k ovlivnění vodního režimu daného území a aby se zamezilo vypouštění či únikům znečišťujících látek do povrchových a podzemních vod.
- 10) Při realizaci cílů aktualizace Koncepce, kde lze očekávat ovlivnění imisní a akustické zátěže v etapě výstavby HÚ a povrchového areálu realizovat opatření k minimalizaci emisí do ovzduší a omezování hlukové zátěže. V rámci provozu HÚ a povrchového areálu ve vybrané finální lokalitě minimalizovat vlivy na imisní a zejména hlukovou zátěž vzhledem k nejbližší obytné zástavbě a zajistit splnění hygienických limitů.
- 11) Mezi vylučující kritéria, která bude nezbytné plnit při celém procesu výběru finální lokality HÚ a povrchového areálu, zahrnout celá území národních parků a chráněných krajinných oblastí (nikoliv jen území I. a II. zón těchto velkoplošných

zvláště chráněných území přírody) a dále i území přírodních rezervací a přírodních památek (jejichž možný výskyt na území části lokality určené pro povrchový areál HÚ je nyní kritériem pouze podmiňujícím). V tomto smyslu aktualizovat dokument TZ 2/2015.

- 12) Mezi kritéria, která bude nezbytné plnit při celém procesu výběru finální lokality, zahrnout ověření prokazatelného dodržení bezpečnostních kritérií i z hydrogeologického hlediska ve smyslu, že navrhované prostory pro podzemní laboratoř a podzemní prostory HÚ nemohou hydrogeologicky komunikovat s přípovrchovým zvodněním v rámci průzkumných území navrhovaných lokalit. V tomto smyslu aktualizovat dokument TZ 2/2015.
- 13) Pro navrhované umístění povrchového areálu HÚ zohlednit také výskyt významných krajinných prvků, přihlídnout k rozsahu vymezení přírodních parků, dále k poloze funkčních skladebných prvků ÚSES, významnějších center biodiverzity s vyšším podílem přírodních biotopů a výskytem populací zvláště chráněných druhů a s polohou dálkových migračních koridorů v migračně významných územích ČR, a to na základě výstupů preventivně provedených průzkumných prací v oblasti ochrany přírody. Pokud dojde k průkazu, že interakce s těmito prvky v rámci povrchového areálu HÚ nelze zcela eliminovat, v rámci koncepční přípravy vyvolaných investic technické a dopravní infrastruktury, pro účely výstavby a provozu HÚ preferovat lokalizaci s nejmenším možným vlivem.
- 14) Nastavit technické kroky pro výběr a charakterizaci konečných úložišť stejně jako kritéria výběru v souladu s IAEA (2011a) a WENRA WGWD (2014a).
- 15) Provést pro uvažovaná místa pro konečná úložiště analýzy budoucích geodynamických a klimatických změn v souladu s IAEA (2011a).
- 16) Stanovit komplexní opatření podle současného stavu vědy a techniky zaručující bezpečnost při dlouhodobém skladování a následném převozu do geologického hlubinného úložiště.
- 17) Při nakládání s RAO a VJP, včetně přípravy HÚ respektovat výsledky technického rozvoje včetně respektování vybraných kritérií pro výběr projektů ve vztahu k aktualizaci Koncepce.
- 18) Průběžně zpřesňovat dokument TZ 2/2015 především z hlediska povrchového areálu a související infrastruktury s respektováním nových poznatků, včetně technického rozvoje a vybraných kritérií pro výběr projektů ve vztahu k aktualizaci Koncepce.
- 19) Rozhodnutí o budoucím nakládání s VJP učinit v rámci faktického a zdokumentovaného rozhodovacího procesu (podle směrnice 2011/70/Euratom, čl. 4 odst. 3 písm. f).
- 20) Vzít pro nově zřizované dočasné sklady do úvahy ochranu proti nadprojektovým vnějším vlivům, včetně možných teroristických útoků. Rozhodnutí o dočasných úložištích učinit v rámci faktického a zdokumentovaného rozhodovacího procesu (podle směrnice 2011/70/Euratom, čl. 4 odst. 3 písm. f).
- 21) Každoročně informovat okolní státy o plnění harmonogramu celého procesu výběru finální lokality HÚ na konaných bilaterálních jednáních.

- 22) Umožnit komplexní transparentnost celého procesu výběru finální lokality HÚ, a to na národní i přeshraniční úrovni.
- 23) Při realizaci aktualizace Koncepce, tj. při přípravě a realizaci jednotlivých projektů a aktivit, jež budou naplňovat navrhované cíle a opatření předmětné aktualizace Koncepce, uplatňovat kritéria pro výběr projektů dle kapitoly 11 upraveného vyhodnocení SEA.
- 24) V případě zásadních změn Koncepce provést opětovné posouzení v rámci procesu SEA. Takovou zásadní změnou by bylo např. rozšíření seznamu o novou kandidátní lokalitu pro konečné HÚ (např. o ETE jih a EDU západ, která jsou v současné době předmětem předběžného šetření). Novou aktualizaci Koncepce zpracovat v dostatečném předstihu před uplynutím platnosti této koncepce.
- 25) Zajistit a zveřejnit opatření pro sledování a rozbor vlivů aktualizace Koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Sledovat vývoj kvality životního prostředí v dotčeném území na základě monitorovacích indikátorů uvedených v kapitole 9 upraveného vyhodnocení SEA. V pravidelných intervalech vyhodnocovat vliv implementace aktualizace Koncepce včetně vlivů na životní prostředí se zveřejňováním souhrnné zprávy. V případě zjištění významných negativních vlivů na životní prostředí provádět průběžnou aktualizaci této Koncepce a dodržovat další povinnosti vyplývající z výše uvedeného ustanovení.
- 26) Předkladatel aktualizace Koncepce zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých obdržných vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu aktualizace Koncepce, tak i k jejímu vyhodnocení a zveřejnění schválenou aktualizací Koncepce. Dále zpracuje odůvodnění podle ustanovení § 10g odst. 4 věty druhé zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Část B. Požadavky z hlediska vlivů na lokality soustavy NATURA 2000:

- 27) Umístění povrchového areálu jakož i vlastního vstupu do podzemní laboratoře v prostoru EVL nebo PO pokládat za nepřijatelné a existenci EVL a PO pokládat za vylučující kritérium pro lokalizaci těchto povrchových objektů, a to i pro případ, pokud na základě vyhodnocení vylučujících kritérií dle TZ 2/2015 mimo oblast ochrany přírody bude i přesto nadále uvažováno s lokalitami průzkumných území Hrádek a Kraví Hora za účelem přípravy HÚ.
- 28) Existenci EVL a PO v rámci průzkumných území předběžně pokládat za vylučující kritérium dle TZ 2/2015 již pro lokalizaci průzkumných geologických prací řešených formou hlubinných vrtů. Pokud bude podán průkaz o nezbytnosti těchto prací na území EVL a PO z hlediska důsledného prověření strukturně geologických a hydrogeologických podmínek v těchto průzkumných územích, zajistit předběžné zhodnocení potenciálních vlivů na předměty ochrany a integritu těchto EVL a PO na základě komplexního biologického průzkumu a biotopového mapování a na základě výstupů těchto průzkumů vyloučit nebo omezit rozsah průzkumných prací uvedeného charakteru.

- 29) Pokud bude jednou z lokalit vybraných pro řešení HÚ lokalita v průzkumném území Čertovka, pro umístění povrchového areálu důsledně vyloučit jeho lokalizaci v PO Doupovské hory.
- 30) Zvláštní pozornost věnovat i výskytu přírodních stanovišť jako předmětů ochrany EVL a PO, resp. i lokalit s výskytem biotopů druhů, které jsou předmětem ochrany EVL a PO nacházejících se v aktualizaci Konceptce stanovených (vymezených) průzkumných území HÚ nebo ve vybraných průzkumných územích HÚ či v jejich blízkosti. Z tohoto důvodu pro realizaci konkrétních budoucích záměrů, které budou vycházet z cílů a milníků navržených aktualizací Konceptce, vyhodnotit eventuální prostorovou kolizi záměrů s takovými lokalitami s cílem odstranit či minimalizovat takové potenciální střety.

Toto stanovisko není závazným stanoviskem ani rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na povinnost schvalujícího orgánu a předkladatele konceptce postupovat podle § 10g odst. 4 až odst. 6 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Mgr. Evžen DOLEŽAL v. r.
*ředitel odboru
posuzování vlivů na životní prostředí
a integrované prevence
(otisk úředního razítka)*